

“Benidorm és un espai de llibertat”

Pere Joan Devesa és president d'Hosbec, la patronal que agrupa tots els propietaris d'hotels de Benidorm i una de les organitzacions amb més ascendència a la presidència de la Generalitat Valenciana. La història de Devesa en el sector ve de lluny. És possiblement l'únic hostaler de tercera generació d'aquest poblet que fa trenta anys va convertir-se en una de les capitals europees del turisme.

El seu avi ja va obrir un bar a Benidorm l'any 1928.

—Era el bar La Marina, que venia, a més, pastissos i pa. En aquella època, no era corrent que hi haguera serveis de pastisseria als pobles. Va muntar un servei de transport de pastissos d'Alacant a Benidorm. Com qualsevol altre bar, també servia begudes.

—Des d'aquell moment, la seua família ha estat lligada a l'hostaleria.

—L'any 1956, els meus pares van obrir una pensió que es deia també La Marina al centre del poble. De l'any 66 al 73, es van desvincular de l'hostaleria. Aquell darrer any, els meus pares i el meu germà fonamentalment van muntar l'Hotel Poseidón.

—El primer d'una cadena que arriba ja a les 1.600 places. Vostè serà dels poquíssims hostalers de Benidorm de tercera generació, si no l'únic.

—N'hi ha alguns pocs més que es dediquen a l'hostaleria des de fa molt de temps, com ara Roc Fuster. De tercera generació, potser que jo sóc l'únic.

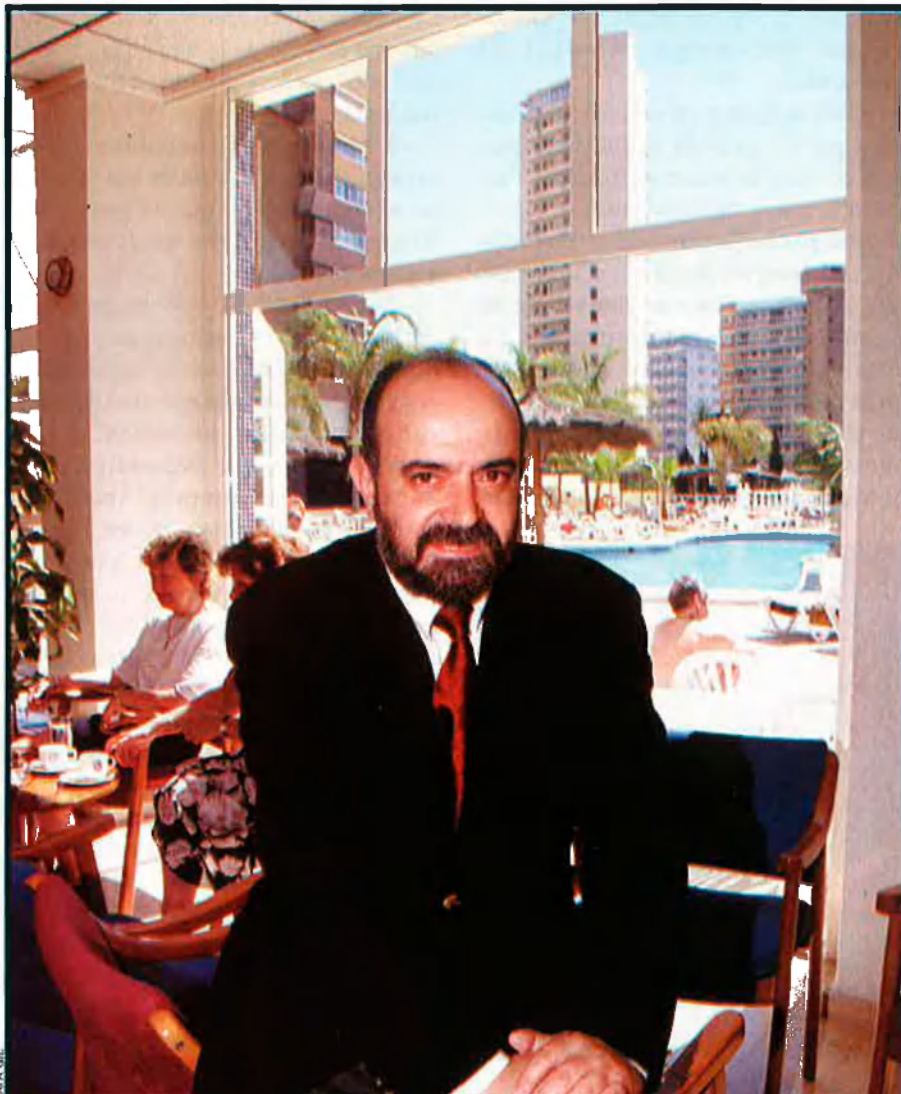
—Quan el seu avi va començar en el món de l'hostaleria, Benidorm era un poblet, fins i tot deprimat respecte al començament del segle XX.

—Benidorm no ha sigut històricament una terra generosa amb els seus habitants. De fet, la primera carta pobla, la de l'almirall Bernat de Sarrià, va ser concedida al segle XIV. Posteriorment, hi hagué un despoblament i al segle XVIII els Mendoza li van tornar a donar una carta pobla, que va ser com una refundació de Benidorm perquè s'havia quedat pràcticament despoblat. La gent de Benidorm s'ha dedicat modestament a l'agricultura, fonamentalment de secà. Al primer

quart del segle XX, hi havia molta emigració. De fet, el meu avi mateix va ser emigrant a l'Argentina. Els habitants de Benidorm es dedicaven a la navegació comercial i a la pesca de la tonyina amb l'almadrava. Com quasi tots els centres que han esdevingut turístics, no tenia una economia forta. Era una economia bàsicament de subsistència. Qui podia subsistir amb una altra cosa, no es va clavar en el turisme, que era una activitat nova, de risc.

—El 1977, pocs anys després de l'arrencada turística de Benidorm, vostè va començar a exercir com a arquitecte a la ciutat, i va continuar en l'ofici fins l'any 1995, quan prengué les regnes del negoci familiar. Com a especialista d'aquest sector, què opina de les crítiques urbanístiques, de vegades cruels, que s'han fet a la seua ciutat?

—Benidorm és un model que econòmicament i socialment funciona. El terme municipal de Benidorm ocupa al voltant de 35 quilòmetres quadrats, i el sòl urbà ocupa només 7 quilòmetres quadrats. El terme està tan verge que van poder expropiar 9 quilòmetres quadrats per a Terra Mítica i no hi havia cap casa habitada. Benidorm té un terme en estat prou natural. És un urbanisme intensiu. Rebem quatre milions i mig de turistes cada any. És un nombre semblant al que rep, per exemple, Rio de Janeiro, que té 67 quilòmetres de costa, i ací ho fem en un no res. Tenim un 60% del turisme de la Comunitat Valenciana amb l'ocupació de molt poc d'espai i funciona respecte a la distribució d'aigua, als desaignes i a la gestió urbana. A Benidorm, coincideix l'espai que ocupen els turistes amb el residencial, cosa que permet que funcione a l'estiu i a

"En els pròxims vint anys, veurem possiblement entre València i la Manga del Mar Menor vuit parcs temàtics d'entitat. El turisme temàtic tindrà molt d'èxit."

l'hivern. Cada vegada hi ha més urbanistes que creuen en la bondat del model. El primer que va defensar-lo va ser Mario Gaviria, que ja a mitjan anys 70 defensava el model de funcionament de la ciutat. Es parla en contra des de l'estereotip i ho fa gent que l'ha vist en fotos, que té la imatge que Benidorm és una ciutat coenta.

—Sembla com si la gent vinguera a Benidorm a buscar un espai de llibertat.

—A l'hivern, ve fonamentalment gent jubilada, i estem orgullosos de poder atendre'ls. Els espanyols i les espanyoles han trobat ací un espai de llibertat que no tenien als seus pobles. Pensem per exemple en Castella o en el País Basc, on l'estructura social im-

pedeix que la gent balle. A Benidorm, hi ha balls des de les onze del matí. Benidorm és efectivament un espai de llibertat per a molta gent.

—Una altra clau de l'èxit d'aquesta ciutat és que dona de tot per a tots?

—Martín Blackemburi, president de la federació internacional de *tour operators*, diu allà on va que li agrada molt Benidorm perquè és capaç de canviar l'escenari. En hivern, permet que els jubilats, l'edat d'or li diuen ells, tinguen un espai on es troben bé. És capaç de canviar l'escenari per rebre el turisme familiar, i encara li pega una volta més i durant quinze o vint dies a l'agost canvia l'escenari per a la joventut més desenfrenada.

—Passem a parlar d'Hostaleria de Benidorm i Comarca (Hosbec), l'organització empresarial que vostè encapçala, que aglutina tots els hotelers de Benidorm i també altres establiments de la resta de comarques d'Alacant. Diuen que tenen fil directe amb el president de la Generalitat Valenciana.

—No podem negar que tenim una relació molt bona amb Eduardo Zaplana perquè és de Benidorm i perquè ha sigut alcalde d'aquesta ciutat. Això facilita molt les coses. No és cert que nosaltres despengem el telèfon i tinguem el molt honorable a l'altra banda. Nosaltres passem els mateixos filtres que passa tot el món per parlar amb Zaplana. Som una associació que va creure en ell des del començament. Quan va ser alcalde de Benidorm, li vam donar suport. Crec que està fent molt de bé per a nosaltres.

—Quan ningú no parlava de fer un parc temàtic a Benidorm, vostè, com a president d'Hosbec, ja el reclamava. Van ser els primers que llançaren la idea.

—Tampoc calia ser un visionari per veure el parc, que tindrà molt més èxit que el que ha tingut fins ara. Dintre dels pròxims vint anys, veurem entre València i la Manga del Mar Menor possiblement vuit parcs temàtics d'entitat perquè si als Estats Units el turisme temàtic ha estat un dels de més èxit, a Europa, que és el principal mercat emissor de turistes, també hi haurà una generació, que no és la que tenim ara, en la qual el turisme temàtic tindrà molt d'èxit. Crec que les condicions que té la costa mediterrània espanyola i en particular aquest trosset són ideals per a la implantació dels parcs temàtics.

—Pot esdevenir la Florida europea?

—Sembla que té tots els símptomes. Miami és una de les destinacions turístiques preferides dels jubilats nord-americans. També la nostra costa és una de les preferides per als jubilats europeus. Té un cert paral·lelisme amb Florida. També som una destinació turística de sol i platja, com ho és Florida. Esdevindrem també una destinació de turisme temàtic perquè les condicions climàtiques permeten estar oberts molts dies l'any.

—Hi ha risc de saturació hotelera a Benidorm?

—El mercat no és infinit. Europa produeix un nombre de turistes, i nosaltres podem recollir-ne una part. Per augmentar aquesta quantitat de turistes, la implantació d'una instal·lació com Terra Mítica és important. No ho ha augmentat el primer any, ni segurament es notarà gaire el segon. Suposem que el tercer i el quart any serà ja una destinació en si mateixa. Això pot fer que les 7.000 places noves que hi ha en marxa entren en el mercat sense causar grans pertorbacions. Si incrementem les places amb els mateixos turistes, baixaran les ocupacions i baixarà el negoci per a tots. Si baixa el negoci, pot baixar la capacitat de reinversió dels empresaris en els hotels.

—Vostè pensa que aquesta reinversió per millorar la qualitat hotelera és fonamental.

—La gestió de qualitat i del medi ambient. El turista serà cada vegada més exigent en la gestió del medi ambient. Es preocuparan del que fem amb la nostra

brossa, amb les nostres aigües residuals, amb el nostre comportament energètic, etc.

—Pel que fa a la gestió del medi ambient, el Govern balear ha pres una iniciativa que és la instauració de l'ecotaxa. Vostès què n'opinen?

—La millora de la gestió ambiental no és un tema fiscal sinó de gestió. Unir un impost a una finalitat és impossible. De fet, a Mallorca no és una taxa sinó un impost sobre l'allotjament en hotels exclusivament. L'impost s'hauria de carregar sobre tots, perquè el mateix servei se li dona a una persona que passa l'estiu a casa de la seua cunyada que a qui va a un hotel. És absolutament injust carregar sobre el turisme l'única taxa per al sosteniment del medi ambient quan no és ni de lluny l'activitat més contaminant. Qui vulga veure contaminació,

que mire la central tèrmica d'Andorra, que s'ha carregat la meitat del Maestrat.

—Parla de la importància del medi ambient per a l'arribada del turisme, però amb el ritme de construcció actual s'estan destrossant molts paisatges.

—Els pobles tenen dret a evolucionar i a obtenir un nivell d'ingressos que els permeta portar el nivell de vida que hui es considera estàndard. En vista d'un manteniment paisatgístic, no es pot condemnar un poble a no tenir desenvolupament. O se'ls donen altres solucions o les persones hauran de viure. I si per viure, han d'edificar,

“El turisme d'interior no és alternativa. Ja fa dotze anys, es deia que el turisme de sol i platja era obsolet. Des d'aquell moment, no ha parat de créixer.”

edificaran, com s'ha fet al llarg de la història de l'home. La qüestió és més l'ordenació que aturar el creixement. Per descomptat, si s'atura el creixement, no s'hauria de carregar sobre els hotels. Sempre tendim a culpar els hotels de les desfetes que ha provocat el turisme. A la Comunitat Valenciana, de destinacions turístiques hi ha Benidorm. Benidorm és la destinació del 80% del turisme internacional i del 60% del nacional. Alacant, Pilar de la Foradada o Torrevella són ciutats amb una ocupació del territori gran i pràcticament no tenen hotels. Tenen el que s'anomena turisme residencial, que no és pròpiament una activitat turística. L'activitat turística va lligada als hotels o als apartaments turístics. És amb el turisme residencial on es produeix ocupació del territori.

—En cas que es limitara la construcció, s'hauria de tenir en compte que un hotel crea més riquesa que una urbanització residencial?

—L'hostaleria és una indústria sense ximeneies. L'altra cosa és tan sols crear allotjaments perquè la gent visca. El turisme residencial no és una activitat industrial.

—Vostè parla del turisme industrial, però hi ha molts estudiosos del fenomen turístic que han apuntat la necessitat de potenciar altres modalitats com ara el turisme rural. Són una alternativa?

—Hui no són cap alternativa. Ja fa dotze anys, a la Comunitat Valenciana es deia que el turisme de sol i platja era un model obsolet i que s'havia de desenvolupar el turisme d'interior. La mateixa administració va fer algunes iniciatives d'hostaleria interior. El resultat és que el turisme de sol i platja no ha parat de créixer des d'aquell moment. Qui va fer l'anàlisi, es va enganyar. Roc Gregori [director de l'Agència Valenciana de Turisme i veï de Benidorm] diu que el turisme industrial és com fabricar utilitaris. És el que més es ven. L'utilitari s'acabarà i tot el món anirà en berlina gran? potser que sí, però de moment fem-los bé. Estem venent utilitaris i tenen èxit. No crec que siga un deshonor vendre utilitaris. A mitjà termini de segur que el turisme de sol i platja no s'acabarà. És la fórmula de més èxit al món. El turisme és una indústria que probablement produeix el 10% del producte interior brut valencià. Dic probablement perquè als comptes de l'estat, el turisme és difícil de trobar com a activitat econòmica. No sabem el que representa per a l'economia espanyola.

—Creu que l'aportació és més important que la que recullen les xifres oficials?

—Sí, perquè les xifres oficials recullen la facturació directa, però no l'impacte de l'activitat. Com que és una activitat econòmica transversal, intervenim en multitud de sectors. Si desapareguera la nostra activitat, desapareixeria molt més del 10% de l'activitat de la Comunitat Valenciana.

Miquel Calvet